

**This World
We Must
Leave**

EN FORESTILLING OM REVOLUTION

Århus Kunstbygning
J. M. Mørks Gade 13
DK - 8000 Århus C

Tlf.: +45 86 20 60 50
Fax: +45 86 12 46 16
E-mail: info@aarhuskb.dk
www.aarhuskunstbygning.dk

Tirsdag - søndag 10.00 - 17.00
Onsdag 10.00 - 21.00
Mandag lukket

THIS WORLD WE MUST LEAVE

En forestilling om revolution

Udstillingens titel er hentet fra den franske venstre kommunist Jacques Camatte, som i 1973 skrev en tekst med titlen "Ce monde qu'il faut quitter", hvori han redegør for, hvorledes kapitalismen tenderer til at lægge ikke blot samfundet og økonomien, men også kulturen, hverdagslivet og den menneskelige forestillingsevne under sig. Camattes kritiske analyse af kapitalens despotisme understreger behovet for en gennemgribende forvandling af mennesket med henblik på udviklingen af et ikke-kapitalistisk liv i harmoni med alt levende og naturen. Med udstillingen *This World We Must Leave* vil vi undersøge og gestalte det begær efter en anden verden, som ligger i det oprørske eller revolutionære brud med den gældende orden. Den revolutionære begivenhed, hvor der både artikuleres kritik af det bestående og præsenteres et nyt perspektiv, der overvejer, hvordan tingene kunne hænge sammen på en anden måde. Udstillingen består af tre korte film, som tilsammen tematiserer forløbet fra fremmedgørelse over brud til en revolutionær situation. De tre film udgør således en art rejse ud af det undertrykkende kapitalistiske

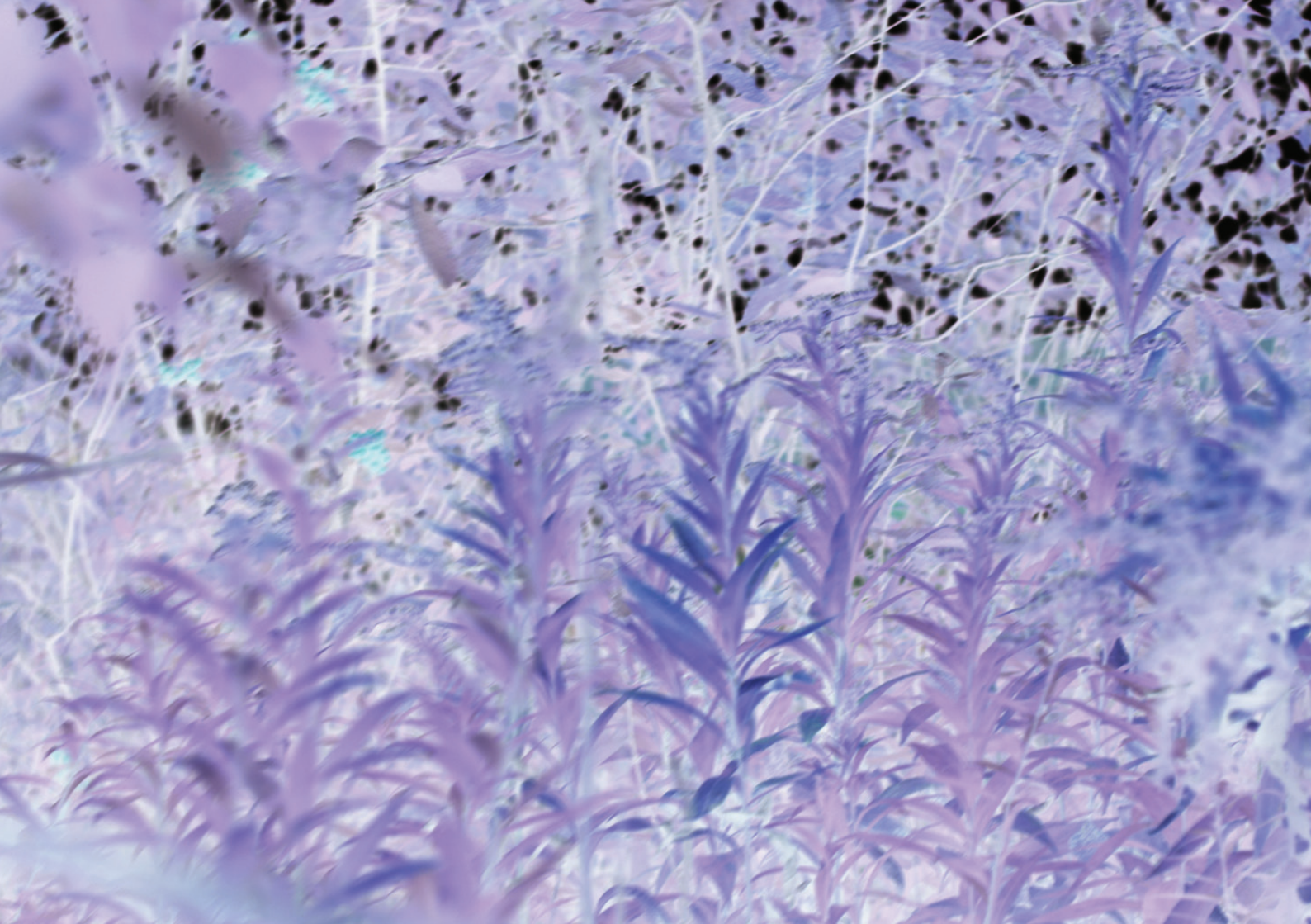
samfund og ind i det revolutionære brud, det øjeblik, hvor der sker et skred og tingene pludselig bliver genstand for aktiv transformation, det moment, hvor det med ét bliver muligt at gøre tingene på en helt anden måde, hvor det bliver muligt at dele det sanselige på andre måder og modificere livsomstændighederne med henblik på andre begærformer end dem, det spektakulære varesamfund producerer og tilfredsstiller.

Filmene er installeret i Århus Kunstbyggnings underetage og er dramatiseret som en nedstigen ind i en sort teatersal, som henlægger helt i mørke. Rummet er kun oplyst af de tre videoer, som afspilles én ad gangen. Beskueren er således tvunget til at lade sig føre rundt i udstillingen af de tre filmprojektioner og indtage rollen som betragtede publikum, der iagttager en historie om fremmedgørelse og et kommende revolutionært brud. Til venstre for trappen er der et arkiv, som fremstår, som om det er blevet smadret eller sat i flammer. Arkivet synes at gengive et forsøg på at redegøre for tidligere historiske begivenheder fra Pariserkommunen og frem til Genova 2001 med særligt fokus på Situationistisk Internationale, den postsurrealistiske og eksplicit marxistiske avantgardegruppe, som i årene fra 1957 til 1972 forsøgte at overskride kunst og politik med skabelsen af revolutionære øjeblikke. Historiens uindfriede oprør og mislykkedes revolter danner baggrund for filmenes forestilling om et revolutionært brud i dag.

De tre film tager hver udgangspunkt i begreber – fremmedgørelse, brud og revolutionær situation – som historisk har været brugt til at afvise den allerede etablerede kapitalistiske verden. Dette vokabularium synes måske på mange måder at adressere en ældre, nu forsvundet historisk periode, men som det fremgår af filmene har det måske aldrig været mere relevant end nu. Kan vi ikke alle sammen se, at samfundet ikke hænger sammen, at det er ved at falde fra hinanden? At kapitalens sumpede grådighed regerer uindskrænket og producerer en uigennemskuelig afhængighed, som vi alle er fanget i, hvad enten man lever i Afrika og er ved at dø af sult, eller lever i Danmark og har anskaffet sig en ny fladskærm. Lortet fungerer ikke, og det er på tide at komme ud. Som helhed kredser installationen om det revolutionære brud, hvor der sker en glidning ud i det ukendte, hvor den allerede etablerede orden begynder at bryde sammen og der opstår et mulighedsfelt, hvor der kan ske noget andet.

I den første film registreres nutidens adskillelse og fremmedgørelse via kameraets bevægelse gennem en lejlighed, der på én gang er beboet og halvt forladt. Den misere, der kommer til udtryk inden for i lejligheden og udenfor i det urbane rums stereotype og tomme former, fordobles af skuespillerens stemme, som monotomt beskriver koloniseringen af hverdagslivet og den menneskelige bevidstheds lammelse. I den følgende film interviewer en journalist på en kaotisk

gade tre personer, der hver især overvejer, om det er muligt at gøre noget ved miseren og i så fald hvad, og hvordan det i dag kan lade sig gøre at stille spørgsmål til den allerede etablerede orden og dens naturlighed. Den sidste video foretager en bevægelse ud af denne verden og ind det ukendte hinsides allerede eksisterende fællesskaber, identiteter og former. Der er sket noget, byen er i flammer, nye former opstår, andre fællesskaber viser sig, og vi er ikke længere det samme som før.

THIS WORLD WE MUST LEAVE

Arkivet

Et arkiv forstås almindeligvis som et sted, hvor man opbevarer og klassificerer sporene efter det allerede sagte for at gøre dem tilgængelig for fremtidig hukommelse. Et arkiv er således en måde at skabe historie på. Det er også tilfældet med arkivet, som indgår i *This World We Must Leave*. Her indgår der dokumenter, som alle relaterer til forskellige revolutionære projekter og bevægelser, som aldrig blev fuldført og led nederlag. Specielt præsenterer arkivet vores personlige arkivalier, som relaterer til den situationistiske bevægelse, der fra 1950'erne og frem til 1970'erne kæmpede mod den etablerede verdens magter med henblik på at skabe et andet samfund af kommunistisk tilsnit, hvor alle gik fra at være passive beskuer af livet, der passerede forbi på billedskærme, til at være aktive skabere af et nyt, fælles liv. Situationisterne er således et punkt i en længere historie om modstand og oprør, som arkivet fortæller og iscenesætter. Det er et arkiv om fortidens mislykkedes, men tapre revolutioner og oprør, som alle udfordrede den kapitalistiske civilisation og

VE LA
EVOLUTION
ASIONÉ

DE L'INTELLIGENCE
CREATIVE

Situationistisk
Revolution

1

dens penge- og statsmagt og ikke mindst dens evne til at glemme og skabe en art evig nutid, hvor alle fortidige og nutidige ofre forsvinder ud af billedet.

Det er et arkiv, men et mod- eller antiarkiv, hvor den konstant cirkulerede og repeterede fortælling om kapitalismens naturlighed udfordres og afvises. Fortidens oprør og revolutioner er der nemlig sjældent plads til i arkiverne, og hvis der er, er det altid for at spærre dem inde i historien og løsrive dem fra enhver form for kontakt med nutiden. Der er jo ikke noget at komme efter, som vi så tit får at vide. Det kan vi forvise os om ved at kigge i de officielle arkiver, som viser, at det altid går galt, når nogen vil noget andet. Det er den historie, de officielle arkiver altid fortæller. Som situationisterne påpegede, er arkivets iscenesættelse af den historiske hukommelse med andre ord et aspekt af skuespillets tingsliggørelse af dagliglivet, hvor levede erfaringer reduceres til pixels på en skærm.

Arkivet er med andre ord et magtinstrument, det er det sted, hvor historien skabes og iscenesættes med henblik på at legitimere det aktuelle. Derfor er arkivet kendetegnet ved orden, effektivitet og fuldstændighed, og prætenderer sig endda som den neutrale opbevaring af objekterne. Sådan er historien. Men i virkeligheden er arkivet en måde at reducere sociale relationer til fastlåste billeder.

Som Walter Benjamin ved flere lejligheder skrev, har arkivet til funktion at forevige de regerende værdier og naturalisere den eksisterende orden. Et arkiv er således aldrig neutralt.

Modarkivet er et forsøg på at skabe en mere flydende form for hukommelse, hvor det, der huskes, ikke reduceres til nutidens døde modstykke, men erindres på en ny måde, hvor det virker som en frembrydende kraft i dag. Derfor har det været nødvendigt at brænde arkivet af. Arkivet er blevet stukket i brand som et ekko af de kommunarder, der under Pariserkommunen ville sætte ild til Notre-Dame under de blodige kampe mod de fremrykkende regeringsstyrker i 1871, hvor Paris' befolkning havde smidt regeringen ud af byen og selv styrede tingene. Under disse kampe var der ifølge de mest indædte revolutionære ikke nogen grund til at skåne det undertrykkende samfunds mindesmærker, selvom disse måtte besidde en æstetisk værdi. Det hele skulle væk i en fejende bevægelse. Det vigtige var at sikre revolutionen og sørge for at den gamle orden og dens monumenter gik under.

THIS WORLD WE MUST LEAVE

Filmmanuskript

Scene 1

"Vi kan ikke selv vælge det rod, vi er tvunget til at leve i
– hele samfundets kollaps – men vi kan vælge vores exit."
– C. L. R. James

Der er ikke noget udenfor. Der er ikke nogen uden for denne verden. Før sagde samfundet, at det her var det bedste, der kunne være. Nu siger det, at det her, er det, der er. Det kan være godt eller skidt, men der er ikke andet. Det kapitalistiske samfund er det, der er. Det er uendeligt. Det kapitalistiske samfund er uendeligt. Der er ikke andet. Andet end kapitalismens enorme krop, som vi er en lille bitte del af. Som vi reproducerer hver dag. Igen og igen. Hver dag genskaber vi denne enorme indiskutable og uigennemskuelige monstrøse krop af kontrol, undertrykkelse og dominans, som det ikke er muligt at komme på afstand af. Vi er kroppen, den er os. Nu og i morgen. Den er indeni os, vi kan ikke komme på afstand af den, den er trængt ind i os. Der er ikke noget os udenfor, der er ikke noget mig adskilt fra kapitalen. Jeg er billedet, billedet er mig.

Hver dag genskaber vi en helhed, som vi ikke kan forstå. Vi er alle sammen godt klar over, at den helhed, som vi er underkastet, kun eksisterer, fordi vi skaber den, men alligevel fremstår den uden for vores rækkevidde, som om vi ikke er med til at genskabe den hver evig eneste dag. Vi har mistet overblikket.

Jeg ser mig selv ligge fladt på maven, lukker øjnene og falder i søvn. Og vågner op og åbner munden og tungen kommer ud. Men jeg vågner ikke. Jeg kan ikke vågne op igen. Vi sover alle sammen den samme søvn, som vi ikke kan vågne op fra. Vi ligger og rykker os frem og tilbage i sengen, mens kroppen bliver mere og mere træt og langsomt går i opløsning, forfalder

og visner. For vi bliver ikke udhviledt af at sove, vi bliver blot mere angst og fuldstændigt desperate for endelig at falde rigtigt i søvn, sove og komme et andet sted hen. Men der er ikke noget udenfor. Modernismens onde drøm er virkeliggjort. Enhver form for ydre er blevet opslugt og foldet ind i skuespillets flimmer.

Scene 2

"Ikke alene hersker der generelt anarki blandt reformatorerne, enhver må også indrømme over for sig selv, at han ikke formår at danne sig noget præcist billede af, hvad der vil komme til at ske. Det er imidlertid netop fordelene ved den nye retning, at vi ikke dogmatisk foregriber verden, men derimod kun søger at finde den nye verden gennem kritikken af den gamle."
– Karl Marx

A · Der findes ikke nogen fredelig opstand. Der er ikke nogen grund til at glorificere brugen af vold; men vold er nødvendigvis en væsentlig ingrediens i grundlæggelsen af et nyt samfund. Det er derfor dumt og naivt at forestille sig politik uden vold, og der er uden tvivl altid et behov for at svare igen, forsvare sig og sikre det nye. Som da de sorte pantere bevæbnede sig, eller kommunarderne i Paris nægtede at lade sig afvæbne af de regeringstro soldater, som forsøgte at tilegne sig byens kanoner. Statens magtmonopol skal brydes, længere er den ikke. Det forstod den franske forfatter Alfred Jarry, der ofte var bevæbnet, når han gik omkring i Paris i begyndelsen af det 20. århundrede. Det betød ikke, at han affyrede sin revolver, men han var bevæbnet og accepterede ikke politiets og hærens magt. Han forstod, at terror er statens sundhed. Når konflikterne blot ulmer, fungerer indlemmelsen mindre synligt, men når opstanden først sker, og vi er på gaden sammen, så sættes hæren ind, og staten viser sit terroristiske væsen.

B · Men der er ikke længere nogen såkaldt revolutionær bevægelse her. Der var engang en bevægelse, som kaldte sig revolutionær, men den forsvandt og brød sammen, da det viste sig, at den bare var en kapitalistisk bevægelse, som var med til at omorganisere det kapitalistiske samfund, optimere det. Det europæiske proletariet eksisterede som klasse fra 1848 til 1968, hvor det endegyldigt viste sig, at det ikke var i stand til at håndtere den moderne verdens sociale konflikter. På intet tidspunkt har proletariet handlet med henblik på ophævelse af penge- og statsformen. I stedet stemte de socialdemokratisk for arbejder-

konsum og er i dag syet helt sammen med de nationale demokratier. I dag er det de enorme menneskemasser i Kina, Sydøstasien, Afrika og Sydamerika, der er mest gang i. Hvis der er noget undergravende verdenssubjekt, der kan presse på, gøre oprør mod det gældende herredømme og ophæve arbejdet, pengene og staten, så er det de fordømte på jorden.

C - Jeg ved ikke, hvor jeg skal begynde. Her? Nu? Hvor nu? Hvornår nu? Kalde det for nu. Det er nu, det sker! Men hvad nu hvis det viser sig, at det ikke var nu alligevel, hvis man skulle have ventet lidt, var for hurtigt ude. At man så ikke har kræfter til noget. Ikke flere spørgsmål. Nu sker det. Hvad skal der ske? Hvad må der gøres? Ikke flere analyser og overvejelser, der skal handles. Fortolkning skal erstattes af aktion. Men kan det tænkes, at man efter at have være i gang, efter handlingen, når man har gjort noget, bare har gjort det samme, at der ikke er sket noget. Hvad hvis det viser sig, at jeg bare er blevet, hvor jeg var. Forblevet den jeg var. Men der er slet ikke sket noget. Måske er det eneste, jeg har gjort, bare at bekræfte tingenes tilstand.

A - Men miseren er så omfattende, at lortet er ved at falde helt fra hinanden. Vi hjælper tingene på vej. Får det til at kollapse. Opgaven er at få det hele til at bryde helt sammen. At kæmpe mod den eksisterende orden må være at ødelægge det hele og blokere for kommunikation, færdsel og udveksling. Skuespillets cybernetiske netværk skal kortslettes. Dets forbindelseslinjer skal smadres. Det er dér, vi begynder.

B - Men hvad skal der gøres? Ved vi virkelig det? Er det klart? Vladimir Lenins løsning – skabelsen af en lille avantgarde af bevidste mænd, der tager magten og styrer revolutionen – er vel ikke længere en løsning. Den russiske revolution må være et vidnesbyrd om den models fallit. Så meget er vel klart. Det kan ikke give mening at påstå, at man opbygger proletarietets parti. Men hvad skal vi så gøre? Kan vi overhovedet stille spørgsmålet 'Hvad bør der gøres?' Ved vi, hvad det vil sige? Og hvem er det der stiller spørgsmålet, eller for den sags skyld besvarer det? Er det ikke bare en kortslutning, som sikrer, at der slet ikke sker noget som helst? Måske var det bedre helt at undlade at stille spørgsmålet, trække det tilbage, annullere det. Trække det tilbage, glide bort, fordampe.

A - Der er altid en vis dosis passion i den revolutionære kamp for kommunisme. Altid. At dræbe er selvfølgelig ikke det samme som at kommunisere, den kommunistiske revolution undergraver mere end den eliminerer. Men at afvise brugen af vold, det er at afstå fra revolution.

C - Alle disse spørgsmål og alle disse svar, eller er det alt sammen spørgsmål? Hvad kan jeg gøre, i den situation jeg befinder mig i? Hvordan skal jeg gå frem? Hvordan kan jeg gå frem? Er det mig? Er der overhovedet nogen? Noget mig? Er vi flere? Noget vi? Det hele er til at fortvivles over. Jeg ved ikke engang, hvad 'vi' vil sige. Jeg er i hvert fald ikke sikker. Heller ikke på 'jeg'. Sandheden er vist, at jeg taler om ting, jeg ikke ved noget om, at jeg ikke er sikker på ret meget, men at jeg dog... nej, jeg er heller ikke engang sikker på det. Eller også har jeg glemt det. Jeg vil dog ikke holde op med at tale, jeg holder ikke mund. Jeg kan ikke. Ikke nu. Nu.

B - Der er nemlig ingen revolutionær identitet. I det biopolitiske kontrolsamfund er det det aktive afkald på identitet, som er revolutionært. Vi kaster prædikaterne fra os og holder os langt væk fra såkaldt revolutionære subjekter, der kun har en funktion i forhold til magten som politiets spejlbillede. Den biopolitiske magt ønsker netop at fæstne enhver modstand til det såkaldte samfund, ønsker at klistre de revolutionære ind i det sindssyge glansbillede af ét samfund, som magten altid har travlt med at skabe. Det er absolut nødvendigt ikke at affirmere nogen ny identitet, vi er hverken det ene eller det andet, hverken anarkister eller reaktionære, 'Black Block' eller hooligans. Vi kan med god ret proklamere: Vi eksisterer ikke. Og du fanger os aldrig. Bomberne er allerede placeret, og de sprang det hele i luften for fem minutter siden.

Scene 3

"2. august 1914. Tyskland erklærer Rusland krig.

Om eftermiddagen i svømmehallen."

- Franz Kafka

Folk står og taler sammen, diskuterer, gestikulerer, mange griner, nogle står bøjet over de madvarer, som er blevet slæbt fra supermarkedet ud på vejen, mens andre forsøger at sætte ild til et kasseapparat, som er sat ned i en indkøbsvogn. Der flyder et par døde betjente rundt i Sankt Jørgens Sø. Endnu en motorvejsstrækning er blevet pløjet op og beplantet med buske og træer. Andre er blevet fyldt med landminer. Stadig flere soldater deserterer. Direktøren for Jyske Bank har skiftet side og har sprunget sin bank i luften. Pengesedlerne brænder. Byens gader er fyldt med kaos og orgier.

THIS WORLD WE MUST LEAVE

Credits

Århus Kunstbygning

19.11.2010 - 9.1.2011

Idé · Mikkel Bolt og Jakob Jakobsen

Isenesættelse · Jakob Jakobsen

Manuskript · Mikkel Bolt

Skuespillere · Misja Thirslund Krenchel,

Greta Jiménez, Bendt Ulrich Sørensen,

Ellen Nyman, Jan Stricker

Fotograf · Fredrik Sundbye

B-Fotograf · Mads Hoppe

Tonemester · Kjetil Mørk

Musik · Snøleoparden

Produktion · Maria Kristensen

Grafik · Jakob Jakobsen og Tina Helen

Sceneteknik · Raphael Solholm

Arkivteknik · Thomas Bo Østergaard

Assistance · Henriette Heise, Andreas

Johansen, Valdemar Silverstein Markussen

Snøleoparden musikere · Snø (hanhao),

Henning Frimann (sav, perkussion), Tais

(guitar), Natacha (guitar), Elisabetta

(shakere, orgelpibe), Hjalte (lydoptagelse)

Tak til · The Camel Collective

(Anthony Graves, Robert M. Ochshorn, Carla

Herrera-Prats, Lasse Lau), Louis F. Jensen,

Kim Borch, Nis Rømer, Solvej Heise, Dansk

El-Forbund København, Red Rental og de

ansatte på Århus Kunstbygning

Mere info www.thisworldwemustleave.dk

MIKKEL BOLT er kunstteoretiker. Han er ansat som lektor i kulturhistorie ved Institut for Kunst- og Kulturvidenskab, Københavns Universitet. Han har publiceret en række bøger, deriblandt *I sammenbruddets tjeneste*, s.m. Das Beckwerk (2008) og *Avantgardens selvmord* (2009) og skrevet en lang række artikler om bl.a. nyere aktivismeformer, avantgarde, moderne kunst, den revolutionære tradition og totalitarisme til danske og internationale tidsskrifter og publikationer. Han er medredaktør af tidsskrifterne *K&K* og *Øjeblikket* og har redigeret flere bøger deriblandt *Fællesskabsfølelser. Kunst, politik, filosofi* (2009), s.m. Jacob Lund, og *Totalitarian Art and Modernity* (2010), s.m. Jacob Wamberg. Han har i samarbejde med Jakob Jakobsen organiseret flere seminarer i Folkets Hus om situationisme, militans, bykamp og billedpolitik.

JAKOB JAKOBSEN er politisk engageret billedkunstner, underviser og aktivist. Han har drevet Det Fri Universitet i København fra 2001 til 2007 (copenhagenfreeuniversity.dk), var med til at grundlægge den kunstnerdrevne tv-station tv-tv i 2004 og har medvirket i udstillinger verden over bl.a. på Wattis Institute, San Francisco; Shedhalle, Zürich; Insa Art Space, Seoul; Baltimore Museum of Art, Baltimore; Whitechapel Art Gallery, London; München Kunstverein, München; Wiener Secession, Wien; Louisiana, Humlebæk, m.fl. I 2010 viste han udstillingen Billed Politik på Overgaden, Institut for samtidskunst (billedpolitik.dk).

Dette hæfte er udgivet af

Århus Kunstbygning

Alle tekster af Mikkel Bolt og Jakob Jakobsen
undtaget manuskriptet som er af Mikkel Bolt

Tryk af Zeuner Grafik

www.thisworldwemustleave.dk

www.aarhuskunstbygning.dk

ISBN 978-87-92025-16-6

Århus og København 2010

THIS WORLD WE MUST LEAVE

En forestilling om revolution

This World We Must Leave - En forestilling om revolution undersøger det begær efter en anden verden, som ligger i det oprørske eller revolutionære brud med den gældende orden. Den revolutionære begivenhed, hvor der både artikuleres kritik af det bestående og præsenteres nye perspektiver for en anden verden. Udstillingen er en totalinstallation og præsenterer tre korte film, som beskriver stadier på vejen fra fremmedgørelse til revolutionens kaotiske sammenbrud af det gældende orden. De tre film udgør således en art rejse ud af det undertrykkende kapitalistiske samfund og ind i det revolutionære brud og det øjeblik, hvor der sker et skred og tingene pludselig åbner sig og bliver genstand for aktiv transformation. I det revolutionære brud organiseres sanserne og det sanselige på nye måder og livsomstændighederne forandres med henblik på andre begærformer end dem, det spektakulære varesamfund producerer og tilfredsstiller. Udstillingen præsenterer også et brændende arkiv med materiale fra en håndfuld af historiens uafsluttede revolutioner fra Pariserkommunen til den situationistiske bevægelse.

Mikkel Bolt og Jakob Jakobsen